

Beslutningsforslag nr. **B 117**

Folketinget 2017-18

Fremsat den 23. marts 2018 af Lisbeth Bech Poulsen (SF), Karsten Hønge (SF) og Jacob Mark (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om fuld offentlighed om økonomiske beregninger

Folketinget pålægger regeringen altid at fremlægge de økonomiske beregninger, der ligger til grund for lovforslag, aktstykker, regeringsudspil og -planer samt politiske aftaler og forlig, på en måde, der sikrer fuld gennemsigtighed, und-

tagen i de tilfælde, hvor særlige, konkrete grunde såsom rigets sikkerhed, statens økonomiske interesser og lign. taler imod en sådan offentliggørelse.

Bemærkninger til forslaget

Økonomiske beregninger spiller naturligt nok en central rolle i den politiske beslutningsproces. Det er som altovervejende hovedregel centraladministrationen, herunder især Finansministeriet, der står for disse beregninger. Finansministeriet offentliggør prisværdigt notater om ministeriets regneprincipper, som i praksis også gælder for andre ministerier. Transport-, Bygnings- og Boligministeriet offentliggør også de priser m.v., som ministeriet anvender, når der skal regnes på investeringer på området. Og der er andre, tilsvarende eksempler.

Forslagsstillerne mener, at vi skal skridtet videre og have alle beregningsforudsætninger frem i lyset. De regneark, der indeholder konkrete forudsætninger og beregninger, skal offentliggøres. Det samme gælder de kørsler med ADAM og andre modeller, som ligger til grund for beregningerne, og hvor man skal kunne se, hvilke oplysninger der er brugt som input – herunder tilpasninger af modellen – og hvad der er af output. Dette vil tjene flere formål:

Bedre beregninger

Når oplysningerne lægges åbent frem, bliver der mulighed for, at økonomer og andre kan vurdere kvaliteten af dem og komme med forslag til bedre måder at regne på. Det kan føre til en øget dialog om beregningerne, der giver mulighed for løbende at forbedre den måde, der regnes på. Det er præcis den måde, en videnskabelig debat foregår på – offentliggørelse, kritik og forbedringer som reaktion på kritikken.

Bedre muligheder for at regne på alternativer

Når regneark m.v. ligger frit tilgængeligt, vil det være lettere at regne på alternativer – f.eks. hvad der sker, hvis man ændrer lidt på et politisk forslag. Centraladministrationen offentliggør en del oplysninger, men det sker ofte på en måde, der gør det vanskeligt at regne videre, enten fordi man har lavet en hårdhændet afrunding, eller fordi man kun offentliggør tal for enkelte år.

Kontrol med magten

Det er et godt princip, at magten skal kontrolleres der, hvor det er muligt. Ved at offentliggøre beregningerne bli-

ver det lettere for offentligheden at kontrollere, om de er sobre – f.eks. kan det kontrolleres, om der bruges samme konkrete forudsætninger i forskellige beregninger, og hvis det ikke er tilfældet, kan der spørges ind til, hvorfor ikke. Der kan være legitime grunde, men det skal kunne forklares.

Forslaget vil således kunne styrke den demokratiske debat i samfundet, og det er svært at se argumentet imod en offentliggørelse.

Forslagsstillerne har overvejet at foreslå, at alle beregninger skal kontrolleres af en uvildig instans, men det vurderes ikke at være den bedste løsning. Der vil altid være forudsætninger, der er baseret på skøn, som man kan diskutere, men som ikke kan siges at være »forkerte« eller »rigtige«. Der er mere perspektiv i en åben debat om forudsætningerne, der som nævnt kan føre til en løbende forbedring af deres kvalitet.

Konkret forestiller forlagsstillerne sig, at de endelige regneark og modelkørsler skal lægges frem, og at det skal ske, samtidig med at et forslag, et aktstykke, et regeringsudspil eller en plan offentliggøres. For politiske forlig og aftaler kan der være brug for en vis respit, idet der skal gives mulighed for at justere beregningerne i forhold til de »sidste søm, der slås i en aftale«.

Tidligere udgaver, kladder etc. skal ikke lægges frem (men kan i visse tilfælde være omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen), men der må ikke være skåret relevante dele af regneark m.v. væk i den endelige udgave. Fremlæggelsen skal (hvor det er muligt) ske i elektronisk form, og regnearkene må ikke bare indeholde tal (værdier), men skal indeholde formler der, hvor der er sket en beregning i regnearket, således at man kan se, hvordan delresultater fremkommer.

Der er nogle undtagelser, hvor der ikke bør ske offentliggørelse. Det gælder tilfælde, hvor det vil skade statens økonomiske interesser (f. eks. beregninger på, hvad et udbud vil koste), og tilfælde, hvor der er sikkerhedsinteresser på spil (f. eks. visse beregninger vedrørende forsvar og efterretningstjenesterne). Omfanget af disse undtagelser bør drøftes i Finansudvalget.

Skriftlig fremsættelse

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om fuld offentlighed om økonomiske beregninger.

(Beslutningsforslag nr. B 117)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.